

A Fővárosi Ítéltábla a ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... felperesnek, dr. ... ügyvéd által képviselt alperes nevelperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében, mely perbe az alperes pernyertessége érdekében a ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... beavatkozott, a Fővárosi Törvényszék 2014. március 6-án kelt 3.G.42.406/2012/15. számú ítélete ellen a beavatkozó részéről 16. sorszámon benyújtott fellebbezés, és a felperes részéről 10.Gf.40.338/2014/7. számon benyújtott csatlakozó fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint másodfokú perköltséget,

kötelezi a beavatkozót, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 450.000 (Négyszázötvenezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 2.500.000 (Kettőmillió-ötszázezer) forint le nem rótt jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Felperes a keresetében 188.854.678 forint és annak 2012. március 8-tól a kifizetésig járó, az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 301/A. §-a szerinti késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest, elsődlegesen a Ptk. 402. § (1) bekezdése alapján vállalkozói díj, másodlagosan a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján kártérítés, harmadlagosan a Ptk. 361. § (1) bekezdése alapján jogalap nélküli gazdagodás jogcímén.

A keresetében előadta, hogy az alperes 2011. szeptember 29-én hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárást indított az új székhelyeként szolgáló szám alatti ingatlan kialakításával kapcsolatos munkálatok kivitelezése tárgyában, melyre ajánlattevőként a beavatkozót hívta meg. Felperes és a beavatkozó megállapodtak abban, hogy közösen nyújtanak be ajánlatot; 2011. október 27-én egymással konzorciumi szerződést kötöttek, melyben rögzítették, hogy a perbeli munkálatok kivitelezéséhez szükséges feladatokat 90 %-ban a felperes, 10 %-ban - mely kizárólag az adminisztratív feladatokra, a konzorcium tagjainak képviselőitől vonatkozott - a beavatkozó látja el. 2011. október 27-én közös ajánlattevőként nyújtottak be ajánlatot, az összegző dokumentum 6. pontjában érvényes ajánlattevőként mindketten szerepeltek mint az ... tagjai, utóbbi lett a nyertes ajánlattevő, a közbeszerzési értesítőben felperes is szerepelt konzorciumi tagként. A vállalkozási szerződés megkötésére 2011. november 15-én került sor az alperes és az ...ot képviselő

beavatkozó között; az aláírás ekkénti módjáról, valamint arról, hogy a felperes és a beavatkozó egymással alvállalkozási szerződést kössön, az alperes és a beavatkozó határozott, az alvállalkozási szerződés 2011. november 30-án kelt. Felperes állítása szerint a kivitelezési munkákat szerződésszerűen elvégezte, a vállalkozói díj a 2012. február 20-i műszaki átadás-átvétel sikeres befejezését követő 15 naptári nap elteltével, 2012. március 8. napján esedékessé vált. Felperes a kényszerűen kialakított szerződési rendszernek megfelelően a beavatkozó részére állított ki számlát, azon álláspontja ellenére, hogy konzorciumi tagként és ajánlattevőként közvetlen jogviszonyba került az alperessel. Az alperessel kötött vállalkozási szerződés teljesítése érdekében konzorcium, azaz koordinatív polgári jogi társaság jött létre, utóbbi állt szerződéses kapcsolatban az alperessel, a beavatkozó a konzorcium vezető tagjaként csupán képviselőre kapott felhatalmazást, illetőleg arra, hogy a felperesnek járó vállalkozói díjat a bankszámláján fogadja. Kiemelte, hogy a beavatkozó nem végzett, és az 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.), valamint a 191/2009. (IX. 15.) sz. Kormányrendelet szerint nem is végezhetett kivitelezési munkát, mert arra sem jogosultsága, sem erőforrása nem volt. Felperes azért sem lehetett volna pusztán alvállalkozó, mert a 2003. évi CXXIX. törvény (Kbt.) 26. §-a szerint a közbeszerzés értékének 25 %-át meghaladó mértékben vett részt a szerződés teljesítésében, így szükségképpen nem tekinthető másnak, mint az alperessel közvetlen szerződéses kapcsolatban álló vállalkozónak. Felperes 2012 októberében felmondta a konzorciumi szerződést, melynek következtében a beavatkozó vezető szerepe, joga felperes követeléseinek bankszámláján történő fogadására megszűnt. Tekintve, hogy felperes szerződésszerűen teljesített, továbbá a Kbt. 305. § (1) bekezdése szerinti feltételeknek is megfelelt, sőt az ellenszolgáltatás kézhezvétele előtt arról nyilatkozott, hogy már minden a teljesítésben résztvevő alvállalkozója követelését kiegyenlítette, jogosulttá vált vállalkozói díja alperessel szembeni követelésére. Állítása szerint az alperes 2012. július 19. napjától tisztában van azzal, hogy a teljesítésben résztvevő konzorciumi tagok egyenként milyen ellenszolgáltatásra jogosultak - a konzorciumi szerződésben rögzítettek szerint felperes 90 %-ban, a beavatkozó 10 %-ban részesül - így a megszűnt ... tagjai felé alperes által elismert 202.124.180 forintból felperes 188.854.678 forint, míg a beavatkozó a különbözet követelésére jogosult. Amennyiben elsődleges keresete nem fogna helyt, és az alperes, valamint a beavatkozó közötti vállalkozási szerződés létrejötte nyerne megállapítást, az nyilvánvalóan jogszabályba és jóerkölcsbe ütközne, melynek következtében a jogellenes magatartásukkal kárt okoztak, melyet a Ptk. 344. §-a alapján felperes érvényesíteni jogosult. Harmadlagos kereseti kérelme körében arra hivatkozott, hogy az alperes, tekintve, hogy vállalkozói díj kifizetése nélkül jutott felperes szolgáltatásához, a rovására jogalap nélkül gazdagodott.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a Kbt. 4. § 1. és 31. pontja, valamint 99. §-a figyelembevételével a perbeli kivitelezési munka elvégzésére érvényes ajánlatot az ... tett, az alperes vele kívánt szerződést kötni mint nyertes pályázóval. A konzorcium azonban koordinatív polgári jogi társaság, mely - az egységes bírói gyakorlat szerint - nem rendelkezik önálló jogképességgel, jogalanyisággal, saját neve alatt jogok szerzésére, kötelezettség vállalására nem jogosult; a konzorciumot létrehozó polgári jogi szerződés az abban részes felek között kötelmi jogviszonyt keletkeztet. A konzorcium ezen jogi természetéből következett, hogy a vállalkozási szerződést az alperes, valamint a konzorcium vezetője, a jogi személy beavatkozó írta alá. Tekintve, hogy a felmondott konzorciumi szerződés helyett a felek újat nem kötöttek, a beavatkozó pedig a végleges teljesítéshez szükséges nyilatkozatokat, dokumentumokat nem bocsátotta az alperes rendelkezésére, a vállalkozói díj kifizetésére nem kerülhetett sor. A konzorciumi szerződés a felek részesedését megközelítőleg határozza meg 90-10 %-ban, nincs adat arra, hogy a konzorcium tagjai a polgári jogi társaság vagy a konzorciumi szerződésben magukra nézve irányadónak tekintett vállalkozási szerződés szabályai szerint egymással elszámoltak, így nem tisztázott, hogy felperes követelheti-e a fennmaradó teljes

vállalkozói díjat. Utalt arra, alperesnek is érdeke, hogy a tartozás jogszerű módon rendezésre kerüljön, ez azonban a pert megelőző egyeztetések ellenére nem sikerült.

A beavatkozó az érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperessel kötött konzorciumi megállapodás 2.2. pontja szerint akként rendelkeztek, hogy a vállalkozási szerződésben vállalkozóként a konzorcium vezető tagja szerepel. A 2.5. pont szerint a kivitelezés tekintetében a felek egymás közötti jogviszonyában beavatkozót a megrendelő, a felperest a vállalkozó polgári jogi státusza illeti meg. A 4.5. pontban megállapodtak, hogy a 4.1. pontban meghatározott, a felperes által elvégzendő feladatokra, a 4.4. pontban meghatározott ellenérték fejében egymással vállalkozási szerződést kötnek. A teljesítést rendező 8.1. és 8.8. pont szerint a teljesítés igazolására az alperes elnöke és főtitkára együttesen jogosult, ennek megfelelő teljesítésigazolással kizárólag a beavatkozó rendelkezik. Kétségtelen, hogy a konzorciumi megállapodás felmondásra került 2012. október 2-án, ez azonban a Ptk. 321. § (1) bekezdése szerint a jogviszonyt csak a jövőre nézve szüntette meg, a teljesítésigazolás 2012. február 20-i időpontjában a konzorciumi megállapodás még hatályban volt. Ebből következően az alperesnek felé kell teljesítenie, és azt kell továbbítani a beavatkozónak a felperes részére. Ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy felszámolás alá került, így a kifizetés tekintetében az 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) rendelkezései az irányadók.

Az elsőfokú bíróság 2014. március 6. napján kelt 3.G.42.406/2012/15. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 188.854.678 forintot, valamint ezen összeg után 2013. február 16. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékének megfelelő, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 %-kal növelt mértékének megfelelő késedelmi kamatot, továbbá kötelezte az alperest és a beavatkozót, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 2.770.000 forint perköltséget, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Határozata indoklásában a Kbt. 4. § 1., 2., 31. pontja, 52. §-a alapján kifejtette, mind a felperes, mind a beavatkozó lehetett a közbeszerzési eljárásban ajánlattevő, közös ajánlattételre is lehetőségük volt, az viszont kizárt, hogy az ajánlattevő és az alvállalkozó személye egybeessen. Felperes és a beavatkozó közösen tettek ajánlatot, felperes pedig a konzorciumi megállapodás alapján beavatkozóra eső munkák elvégzésére köthetett volna alvállalkozói szerződést. Felperest azért sem lehet a beavatkozó alvállalkozójának tekinteni, mert a Kbt. 70. § (6) bekezdése alapján, aki a közbeszerzés értékének 25 %-át meghaladó mértékben vesz részt, a szerződés teljesítésében nem minősülhet alvállalkozónak.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a 2011. november 15-én kelt vállalkozási szerződést csak az alperes és a beavatkozó törvényes képviselője látta el kézjeggyel, de a konzorciumi megállapodás a beavatkozót felhatalmazta arra, hogy az okiratot a felperes nevében is aláírja, így a vállalkozási jogviszony nem két, hanem három fél között jött létre. A felperes és a beavatkozó közötti 2011. november 30-án kelt szerződés az elnevezésétől függetlenül nem alvállalkozói jogviszonyt fed, hanem a két ajánlattevő viszonyának a pontosítására, a konzorciumi megállapodásban foglaltak kibontására szolgált, ezt támasztja alá a 8.9. pont, mely szerint a jóteljesítési garanciát a felperes közvetlenül az alperesnek tartozott nyújtani. Az alvállalkozási szerződések esetén szokásos fizetési feltételeket is rögzítettek az okiratban, mivel azonban a konzorciumi megállapodás során az adminisztratív teendők a beavatkozóra hárultak, így az alperessel való kapcsolattartás, a vállalkozói díj beszedése is az ő feladatát képezte. Beavatkozót terhelte a megrendelőtől a teljesítésigazolás beszerzése és a beavatkozó számlája volt a megrendelő teljesítése tekintetében a „teljesítés helye”. A teljesítésigazolás kiadásának és a vállalkozói díj kifizetésének a rendjét szabályozó Kbt. 305. § (1), (2), (3) bekezdése figyelembevételével az elsőfokú bíróság arra vont le következtetést, nem volt

akadálya annak, hogy az egyik konzorciumi tag a többi nyilatkozatát, számláját összegyűjtse és eljuttassa a megrendelőhöz, de a vezető tag a többi helyett nem tehetett nyilatkozatot, és arra sem volt lehetőség, hogy a teljesítésről kizárólag a saját nevében állítson ki számlát; az azonban megengedett, hogy a konzorcium valamennyi tagja az egyikük bankszámlájára utalást határozza meg a megrendelői teljesítés módjaként, és az így beérkezett összeget egymás között szétosszák. A perben nem volt vitás, hogy alperes kizárólag a beavatkozótól kapott számlát, mely a teljes szerződéses összeget lefedte, ezen számla mellé viszont nem kapta meg a Kbt. 305. § (1) bekezdésében előírt igazolásokat, így kifizetést nem teljesíthetett, a számlát jogszerűen küldte vissza.

A perben az sem volt vitás, hogy a konzorciumi szerződés a felperes felmondása folytán megszűnt, továbbá az alperes és a beavatkozó által aláírt szerződésben nevesített bankszámla már nem él, ezért az elsőfokú bíróság szerint a megrendelői teljesítés ezen módja lehetetlenült; Felperes a részére járó vállalkozói díj teljesítésének új módját megjelölheti, amely lehet a saját bankszámlájára történő utalás.

A kereset összegét vizsgálva az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a 2011. november 30-i szerződés megjelöli azt az összeget, amely a megrendelő által fizetendő teljes díjból a felperesnek jár, e körben figyelembe vette a 2012. február 20-án kelt végteljesítési igazolásban foglaltakat is, továbbá azt, hogy a beavatkozó a kivitelezés szerződészerű teljesítését elismerte, hibás teljesítésre nem hivatkozott, mindezért az érvényesített követelést megalapozottnak találta.

Részben adott helyt az elsőfokú bíróság felperes késedelmi kamatigényének, azzal indokolva, hogy a Kbt. 305. §-ában meghatározott fizetési feltételek felperes vonatkozásában teljesültek, azonban az alperes nevére számlát nem állított ki, így a kereset előterjesztéséig - mely a számlát pótolja - felperes az alperes késedelmét kimentő késedelemben volt, így alperes fizetési kötelezettsége csak a keresetlevél kézhezvételével állt be.

Az ítélet ellen a beavatkozó fellebbezést, a felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

A beavatkozó az első fokú ítélet részbeni megváltoztatását, a kereset teljes elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy felperes a Kbt. 70. § (6) bekezdése alapján vele együtt ajánlattevő lehetett, és közösen tettek ajánlatot mint konzorcium, az ajánlattételtől fogva együtt léptek fel. Álláspontja szerint azonban felperes közös ajánlattevői minőségnek megfelelése önmagában, anélkül, hogy a vállalkozási szerződés megkötésében félként részt vett volna, nem eredményezett közvetlen jogviszonyt közte és az alperes között. Nem helytálló azon ítéleti megállapítás, hogy a konzorciumi megállapodás felhatalmazása alapján a beavatkozó az alperessel a vállalkozási szerződést a felperes nevében és képviseletében írta alá, és utóbbi ezáltal szerepelt félként a 2011. november 15-i szerződésben. A konzorciumi megállapodás 2.2. pontja szerint abban állapodtak meg, a konzorcium tagjai közötti jogviszony akként alakul, hogy a vállalkozási szerződésben vállalkozóként a konzorciumvezető beavatkozó szerepel, a szerződés szövegét azonban a felperesnek ellenjegyeznie kell. Véleménye szerint ebből következően nem abban állapodtak meg, hogy az alperessel kötendő vállalkozási szerződésben mindketten félként vesznek részt, hanem abban, hogy a vállalkozási szerződést vállalkozóként csak a beavatkozó köti meg. Ezzel összhangban rögzíti a konzorciumi szerződés 2.5. pontja azt, hogy a kivitelezés tekintetében a felek egymás közötti viszonyában a beavatkozót a megrendelő, a felperest a vállalkozó pozíciója illeti meg. Tekintettel arra, hogy a felperes és az alperes között közvetlen szerződéses jogviszony nem jött létre, a vállalkozási szerződés alapján az alperes díjfizetést nem jogosult és nem is köteles a felperes felé teljesíteni. A Ptk. 198. §-a, 277. § (1) bekezdése és 397. § (1) bekezdése figyelembevételével a vállalkozói díjat alperes a beavatkozónak tartozik megfizetni, a vállalkozási szerződés 8.1. és 8.8. pontjában foglaltaknak megfelelően a beavatkozó szerződésben nevesített bankszámlájára utalással. Abból, hogy a konzorciumi szerződés felmondás folytán, valamint a vállalkozási szerződésben megjelölt

bankszámla megszűnt, nem következik a megrendelői teljesítés lehetetlenülése, az, hogy a felperes a részére járó vállalkozói díj teljesítésének új módját jelölhetné meg, amely lehet a saját bankszámlája.

A vállalkozási szerződés 8.1. pontjában megjelölt bankszámla megszűnése érdektelen, arra is figyelemmel, hogy az alperes a beavatkozóval fennálló bérleti jogviszonya alapján ismerte az újabb bankszámlát már a vállalkozói díj esedékességekor, így arra teljesíthetett volna. Az alperesi kifizetés megtörténte esetén a vállalkozói díjjal a felperes és a beavatkozó a kettejük jogviszonyát szabályozó megállapodás szerint számolhattak volna el, figyelembe véve azt, hogy a beavatkozó időközben felszámolás alá került, így a Cstv. rendelkezéseit alkalmazniuk kellett volna. Hivatkozott arra, hogy felperes egyébként a perben érvényesített követelését a felszámolási eljárásban is bejelentette, így nem zárható ki a követelés kétszeres érvényesítése.

Álláspontja szerint a perbeli jogvita elbírálásnak alapvetése az, hogy a szerződésekkel rendezett jogviszonyokra a szerződések rendelkezései irányadók mindaddig, amíg azok érvénytelenségét a bíróság ki nem mondja. A megkötött szerződéseket jogilag értékelni kell és elsődlegesen ezek alapján kell a jogviszonyokat elbírálni, a szerződések a feleket kötik. Utalt arra, felperesnek és a beavatkozónak lehetősége lett volna arra, hogy abban állapodjanak meg, az alperessel a vállalkozási szerződést mindketten aláírják, azonban nem ebben egyeztek meg, ennek következménye pedig az, hogy a felperes az alperestől közvetlenül teljesítést nem követelhet.

Felperes a csatlakozó fellebbezésében alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettsége kezdő időpontja, valamint a részére járó első fokú perköltség vonatkozásában kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a részbeni megváltoztatását. Álláspontja szerint a késedelmi kamat 2012. március 8. napjától jár, az ítéletben megállapított 2013. február 16-i nap a jogvita alapjául szolgáló tényállásban nem játszik szerepet, ahhoz nem köthető releváns körülmény. Az alperes a perbeli ingatlant 2012. március 8. napjától anélkül használja, hogy a kivitelezési munkákért járó ellenértéket megfizette volna; felperes igazoltan eleget tett az alvállalkozói követelések vonatkozásában fennálló kötelezettségeinek, valamint többször, 2012. július 19-én, július 26-án és augusztus 10-én is teljesítésre szólította fel az alperest, eredménytelenül. Figyelemmel arra, hogy 2012. október 2-án az alperes értesült a konzorciumi megállapodás jogszerű felmondásáról, nem volt más törvényi kötelezettsége, mint a felperes bankszámlájára teljesíteni. Az egységes bírói gyakorlatra hivatkozva állította, hogy a késedelem az idegen pénz használatáért járó térítés, mely akkor is jár, ha az adós a késedelmét kimenti, továbbá a pénzkövetelés jogosultjának a késedelmét megszüntető előzetes intézkedése nem kizárólag a számviteli szempontból szabályszerű számla kiállítása lehet, hanem arra alkalmas a fizetési felszólítás megküldése is. Álláspontja szerint alperes fizetési kötelezettsége felperes teljesítésekor, 2012. március 8. napján, de legkésőbb az első fizetési felszólítás közlésekor, 2012. július 19-én beállt. Utalt arra is, hogy a vállalkozói díj összegével, amennyiben egy évre befekteti, jelentős pénzügyi hozamot realizálhatott volna, így nem fogadható el az elsőfokú bíróság késedelmi kamat körébeni döntése, mert nem ellentételezi az idegen pénz jogosulatlan használatát. Felperes vitatta a részére járó perköltség összegének a megállapítását is, hivatkozva arra, hogy a nettó 1.000.000 forint, bruttó 1.270.000 forint összegű ügyvédi költség rendkívül alacsony a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletben foglaltakra figyelemmel. Ezen jogszabályhely szerint számított ügyvédi munkadíj meghaladja a nettó 4.000.000 forintot, annak kevesebb mint 25 %-ára történő mérsékelése nem elfogadható, az e körbeni döntés nem vette figyelembe a keresetet megelőző jogi előkészítő munkát, azt, hogy felperes a jogvita békés elintézésére törekedett, melyet az alperes külső szemlélőként negligált. Az ügyvédi munkadíj megállapítása nem áll összhangban a per tárgyának értékével, továbbá az elsőfokú bíróság nem vette azt számba, hogy a vita jogi értelemben bonyolult volt, mindezért az alperes és a beavatkozó egyetemleges kötelezését kérte 4.064.000 forinttal megemelt összegű ügyvédi munkadíj részére történő megfizetésére.

Felperes fellebbezési ellenkérelmében a csatlakozó fellebbezéssel érintett rész kivételével az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

Álláspontja szerint a beavatkozó fellebbezése teljes egészében figyelmen kívül hagyja a Kbt. azon közös rendelkezését, mely szerint a szerződést eredményes közbeszerzési eljárás alapján, közös ajánlattétel esetén a nyertes szervezetekkel kell megkötni, az ettől történő eltérés nem megengedett. Alperes a perben végül elismerte, hogy a vállalkozási szerződést az ...mal kívánta megkötni, és azzal is kötötte meg, melyet a konzorciumi szerződés képviselőre vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően a beavatkozó képviselt, a felperes a szerződést ellenjegyezte, így azt hárman, együttesen írták alá. A fellebbezésben foglaltaktól eltérően a közös ajánlattevőként tett ajánlat elfogadása nemcsak a feleket adminisztratív okból képviselő féllel, hanem az ajánlattevőként részt vevő másik féllel szemben is kötelmet keletkeztetni. Ez áll összhangban a Kbt. 25. §-ához fűzött indokolással, mely szerint közös ajánlattevők által alkotott konzorcium nem önállóan, a saját nevében vesz részt a közbeszerzési eljárásban, ebből következően a közösen induló gazdasági szereplők csoportjában nem következhet be változás, a szereplők személye nem cserélődhet, kizárólag az egyik személy nem jogosult ilyen esetben szerződést kötni. (EBH2011. 2373.) Helytálló az elsőfokú bíróság álláspontja abban is, hogy a 25 %-ot meghaladó mértékben közreműködő fél nem lehet alvállalkozó, hanem az ajánlatban és a szerződés teljesítése során is közös ajánlattevőként kell, hogy szerepeljen, ezzel összhangban nem tévedett annak megállapításakor sem, hogy a felperes és a beavatkozó közötti alvállalkozási szerződés ténylegesen a konzorciumi szerződés kibontásának minősül, abban a feladatok megosztását rögzítették. Helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság a konzorciumi szerződés megszűnésének jogkövetkezményét is; felperes a beavatkozótól visszavonta a képviselőre, valamint a részére járó vállalkozói díj beszedésére vonatkozó jogot, a konzorciumi szerződés megszűnését követően a neki járó vagyonrésszel felperes szabadon rendelkezhetett, így az abban az esetben sem képezne a beavatkozó felszámolási vagyon részét, ha a vállalkozói díjat az alperes tévesen a beavatkozó bankszámlájára utalta volna. Vitatta, hogy kétszeresen érvényesítene igényt, a felszámolási eljárásokra érvényes jogvesztő határidő folytán érdekei teljesebb védelme érdekében volt kénytelen hitelezői igényt bejelenteni.

Alperes fellebbezési ellenkérelmében a csatlakozó fellebbezés aaptalanságára hivatkozott.

Álláspontja szerint az előzményi dokumentációból, a per irataiból kitűnik, hogy a perre nem adott okot, a vállalkozói díj összegét nem vitatta, de a szerződéskötést követően a teljesítés menetében, az alperes érdekkörén kívül bekövetkezett okokból nem teljesíthetett. Ekként nevesítette azt, hogy a konzorciumi megállapodás csak megközelítőleg rendezte a felek jutóját, a Ptk. 334. § (1) bekezdése szerint pedig minden jogosult csak az őt megillető részt követelheti. A konzorciumi megállapodás felmondás útján történő megszüntetését követően nem volt az alperes abban a helyzetben, hogy a tagoknak járó díj összegét megítélje, illetőleg a teljesítésre korábban megadott bankszámla is megszűnt. Hivatkozott arra is, hogy a kifizetés feltételül szabott, felperes érdekkörébe tartozó alvállalkozói igazolások hiányoztak, így a 2003. évi XCII. törvény (Art.) 36/A. § (1) bekezdése alapján a teljesítést megtagadhatta, erre egyébként önmagában alapot adott a felperesi számlázás hiánya is. A teljesítést befolyásoló körülményként nevesítette alperes a beavatkozó felszámolás alá kerülését és a Cstv. 38. § (3) bekezdésében foglaltak alkalmazásának a szükségességét. Véleménye szerint nincs jogszabályi rendelkezéssel alátámasztva, hogy az alperest terhelő kamatfizetés kezdő időpontja miért a keresetlevél benyújtása, és miért nem a jogerős ítélet meghozatala. Aaptalan a csatlakozó fellebbezés a perköltség vonatkozásában is, ugyanis a felperes számára kifejezetten kedvezően, túlzott mértékben került sor az ügyvédi munkadíj megállapítására.

Sem a beavatkozó fellebbezése, sem felperes csatlakozó fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és helytálló az abból levont jogi következtetése is.

A felperes és a beavatkozó Kbt. 52. §-ának felhatalmazása alapján választott jelentkezési formájából, azaz a közös ajánlattételből, valamint a konzorcium egységes bírói gyakorlat által kialakított azon megítéléséből következően, hogy közbeszerzési eljárásban annak tagjai, és nem maga a polgári jogi társaság szabályai alapján működő konzorcium minősülhet ügyfélnek, a közös jelentkezés sikere a jogalanyiségükben független tagok jogát érinti, helyesen vont le következtetést az elsőfokú bíróság arra, hogy a 2011. november 15. napján kelt vállalkozási szerződés a beavatkozó és az alperes mellett a felperest is jogosította és kötelezte.

Eltérő jogi álláspont kialakítására a konzorciumi megállapodás fellebbezésben hivatkozott rendelkezései alapulvétele sem vezet, az alábbiakra figyelemmel.

A konzorcium nem önálló jogalany, jogszabályi felhatalmazás hiányában a saját neve alatt jogokat nem szerezhet, kötelezettségeket nem vállalhat, ezért annak tagjai - akiknek az egymás közötti jogviszonyára a Ptk. XLVI. fejezetének 1. pontjában nevesített polgári jogi társaság szabályai irányadók - a Ptk. 205. § (1) bekezdése szerinti szerződéses nyilatkozatot vagy személyesen, vagy a Ptk. 219. § (1) bekezdése alapján képviselő útján tehetnek.

A képviselő jogköre a képviseleti megbízás tartalmától függ, felhatalmazás adható a megbízó nevében történő jognyilatkozat tételre, melynek következtében a közvetlen jogviszony a megbízó és a harmadik személy között jön létre, de vonatkozhat arra is, hogy a megbízott a saját nevében a megbízó érdekében kössön szerződést, mely a megbízott és a harmadik személy közötti jogviszonyt eredményez.

A 2011. október 27-i megállapodás 3.1. pontjában a beavatkozót, mint az ... vezető tagját képviseleti joggal ruházták fel; a saját nevében történő szerződéskötésre jogosító rendelkezést azonban a felhatalmazási körét rögzítő 3. pont nem tartalmaz, sőt a 3.3.c) pont szerint akként rendelkeztek, hogy „jogosult az Ajánlatkérővel történő kapcsolattartás során személyesen, vagy meghatalmazottja útján eljárni, és/vagy nyilatkozatot tenni, aláírni (együttes aláírás).”

A megállapodás 2.2. pontjában pedig abban állapodtak meg, hogy mind a vállalkozási szerződés, mind az annak teljesítéséhez szükséges szerződések tekintetében a harmadik fél felé történő egyetemleges felelősségvállalás feltétele, hogy a felelősségvállalás alapjául szolgáló okiratot a konzorcium tagjai együttesen írják alá. A képviseleti jog beavatkozó általi - a Fővárosi Ítéletábra álláspontja szerint kiterjesztő - értelmezését nem támasztja alá az a körülmény, hogy a vállalkozási szerződésben vállalkozóként egyedül a beavatkozót nevesítették, az okirat szövegét ugyanis a konzorciumi megállapodás 2.2. pontjának utolsó fordulatainak megfelelően a felperes ellenjegyezte. Mindebből következően a beavatkozó a fellebbezésében alaptalanul állította az ítéleti döntés szerződéses jogviszonyok keretein átlépő tévességét; a Ptk. 198. §-a, 277. § (1) bekezdése, 397. § (1) bekezdése felhívása mellett sem következik az elsőfokú bíróság e körben elfoglalt jogi álláspontja alaptalansága.

Osztotta a Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság azon véleményét is, hogy alperes felperes felé fennálló közvetlen fizetési kötelezettsége következik a konzorciumi szerződés perben nem vitatott felmondásából is, melyből következően megszűnt a beavatkozó feladatköre, köztük az ugyancsak nem vitatott beszédési kötelezettsége, illetőleg jogosultsága a felperest megillető vállalkozói díjra vonatkozóan. A vállalkozási szerződés alapján járó vállalkozói díj teljesítési helyének időközbeni megszűnése is helytállóan került megállapításra, a korábban megnevezett bankszámla hiánya az alperest terhelő pénzbeli szolgáltatás szerződésben meghatározott kifizetési módjának a technikai akadályát képezte. Tekintve, hogy jelen perben felperes támasztott igényt az alperessel szemben, a

fellebbezésben foglaltaktól eltérően annak nincs jelentősége, hogy az alperes a beavatkozó másik bankszámlájáról tudhatott-e.

A per nem vitás, a Pp. 163. § (1) bekezdése szerint értékelhető további releváns tényadata az, hogy az alperes tudott a konzorciumi megállapodás megszűnéséről, a tagok közötti feladatmegosztás 4.1. pontban rögzített, megközelítőleg meghatározott arányáról, továbbá a vállalkozási szerződésnek megfelelő kivitelezés megtörténtét igazolta, a felperesétől eltérő nyilatkozatot nem tett az ... részére járó vállalkozói díj összegére.

Sem a pert megelőzően, sem az eljárás során arra vonatkozó adat nem merült fel, hogy a konzorciumi megállapodás 4.1. pontjában beavatkozóra 10 %-ban, felperesre 90 %-ban meghatározott részvételi aránytól eltérő teljesítésre került volna sor, a konzorciumi tagok egyike sem állított a megállapodásban rá nézve rögzítetteket meghaladó mértékű teljesítést, mindezért alappal nem vált kétséggé, hogy a felperes a 90 %-os részvételi arányának megfelelő díjazását követeli az elsődleges keresetében, melyre - a fent részletezettek szerint - a Ptk. 402. § (1) bekezdése értelmében jogosult.

A beavatkozó fellebbezésében és az alperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltaktól eltérően a beavatkozó felszámolási eljárás alá kerülése a felperesnek járó díjfizetést nem érinti; továbbá kétszeres igényérvényesítés sem áll fenn, figyelemmel arra, hogy jelen jogerős ítélet alapján a felperes részéről beavatkozóval szemben bejelentett hitelezői igény jogi sorsa megnyugtatóan rendezhető.

A felperes késedelmi kamatkövetelése részbeni elutasítását sérelmező csatlakozó fellebbezés sem foghat helyt az alábbiak szerint.

A perbeli kivitelezésért járó pénzbeli ellenszolgáltatás nyújtásának rendjére a 2011. november 15-i vállalkozási szerződés 8. pontjában foglaltak irányadók, a 8.1. pontban rögzítették, hogy teljesítésigazolás alapján kiállított számla szerint tartozik az alperes teljesíteni, továbbá ugyanitt felhívták a Kbt. 305. § (3) bekezdésében foglaltakat, mely az ajánlattevő számlabenyújtási kötelezettségét egyértelműen előírja.

A Ptk. 302. § b) pontja szerint a számlázás elmulasztása jogosulti késedelem és tekintettel arra, hogy felperest - a fentiek szerint - szerződési, valamint jogszabályi rendelkezés alapján egyaránt számlázási kötelezettség terhelte, súlytalan azon csatlakozó fellebbezési érvelése, hogy a késedelmét számlázás hiányában is megszüntette alperes fizetési felszólításával.

A vállalkozási szerződés 8.1. pontjában foglaltakkal összhangban, helytállóan hivatkozott felperes arra, hogy a kivitelezési munkák szerződésszerű elvégzésére tekintettel a vállalkozói díj a 2012. február 20-i műszaki átadás-átvétel sikeres befejezését követő 15 naptári nap elteltével, 2012. március 8. napján esedékessé vált, melyet a számlázási kötelezettség elmulasztása nem érint, ugyanakkor az okfejtésében figyelmen kívül hagyta, hogy a Ptk. 303. § (3) bekezdése szerint a jogosult késedelme a kötelezett egyidejű késedelmét kizárja, illetőleg a GK. 66. számú állásfoglalás értelmében a számlázási kötelezettség elmulasztása folytán olyan jogosulti késedelem áll be, amely a kötelezett egyidejű fizetési késedelmét kizárja, a kamatigény érvényesítésének a lehetősége - a követelés peresítése esetén - a keresetindítástól nyílik meg.

Az elsőfokú bíróság alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettsége kezdő időpontját a fent kifejtetteknek megfelelően helyesen a keresetlevél alperesi kézhezvételéhez igazodóan határozta meg, így a döntése e körben sem jogszabálysértő.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében helytállóan hivatkozott arra, hogy felperest a számlázáson túl az alvállalkozóit érintő, a Kbt. 305. § (3) bekezdésében meghatározott eljárás terhelte, ugyanakkor alaptalanul állította ennek elmaradását, felperes a keresetlevélhez csatolt F/12, F/13,

F/14. számú, valamint a jogorvoslati tárgyaláson 22/F/1. szám alatt csatolt okirattal kétségmentesen igazolta, hogy ekörbeni, továbbá a vállalkozási szerződés 8.10. pontjában felhívott, az Art. 36/A. §-a szerinti kötelezettségének is eleget tett.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla a perköltség tekintetében sem a csatlakozó fellebbezést; az irányadó és egységes bírói gyakorlat szerint az ügyvédi munkadíjnak a per tárgyának az értékén kívül az elvégzett munkához kell igazodnia, de figyelemmel kell lenni az ügy jellegére, jelentőségére, az eljárás időtartamára is.

Az elsőfokú bíróság a fenti szempontok helytálló alapulvételével a felperesnek járó ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1), (2) és (6) bekezdése alkalmazásával megfelelő összegben határozta meg, e körben indokolási kötelezettségének is eleget tett, a mérséklés okaként nevesítette a tárgyalások viszonylag kis számát, a bizonyítás szűkkörűségét.

Tekintettel arra, hogy a jogvita valóban jogkérdésre szűkült le, és okirati bizonyítás alapján, mindössze öt tárgyalás megtartásával - melyből három csupán rövid időt vett igénybe - elbíráható volt, valamint a felperesi jogi képviselő munkaterhe mindezen körülményekkel arányban állt, a Fővárosi Ítéltábla nem látott alapot a perköltség csatlakozó fellebbezésben kért felemelésére.

Figyelemmel arra, hogy sem a fellebbezésben, sem a csatlakozó fellebbezésben előadottak eltérő tényállás megállapítására, illetőleg eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A beavatkozó a per főtárgyát érintő fellebbezése tekintetében, míg a felperes csupán a főkövetelés járulékát és a perköltséget érintő csatlakozó fellebbezése vonatkozásában pervesztes, az alperes pedig mindkét fellebbező félle szemben pernyertes, ezért az eredménytelenül fellebbező felek viselik a saját jogorvoslati illetéküket, ennek megfelelően a beavatkozó a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése szerint tartozik a Magyar Államnak külön felhívásra megfizetni az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 2.500.000 forintot. A pervesztességéhez igazodóan köteles felperes az alperes felé, valamint a felperes és az alperesi beavatkozó egymás részére jogi képviseleti munkadíjból álló másodfokú perköltséget megfizetni a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján, melynek összegét a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alkalmazásával, mérlegeléssel az ügyvédi tevékenységhez igazodóan - a felperes és az alperesi beavatkozó vonatkozásában ítéleti beszámítás alkalmazásával - határozott meg.

Budapest, 2015. április 28.

Dr. Tibold Ágnes s.k.
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s.k.
előadó bíró

Dr. Felker László s.k.
bíró

